

Додаток №1
до рішення 39 сесії Харківської
міської ради 5 скликання від
23.12.2009 №345/09 «Про
затвердження міської Програми
«Шкільне харчування» на 2009-
2011 роки»

**ХАРКІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

**УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ
ДЕПАРТАМЕНТУ З ГУМАНІТАРНИХ ПИТАНЬ**

**МІСЬКА ПРОГРАМА
«ШКІЛЬНЕ ХАРЧУВАННЯ»
на 2009-2011 роки**

**м. Харків
2009**

Зміст

	Стор.
1.Паспорт Програми	3
2. Загальні положення	4
3. Мета та основні завдання Програми	6
4. Основні заходи Програми	7
5. Фінансове та ресурсне забезпечення Програми	11
6. Очікувані результати виконання Програми	11
7. Управління Програмою та контроль за її виконанням	12

1. ПАСПОРТ ПРОГРАМИ

Назва Програми	Міська Програма «Шкільне харчування» на 2009-2011 роки
Підстава до розробки Програми	Закон України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про охорону дитинства».
Замовник Програми	Харківська міська рада.
Головний розробник Програми	Управління освіти Департаменту з гуманітарних питань Харківської міської ради
Головна мета Програми	Створення умов для збереження здоров'я дітей, підвищення рівня організації харчування, забезпечення школярів раціональним та якісним харчуванням, впровадження нових технологій приготування їжі й форм обслуговування учнів загальноосвітніх навчальних закладів.
Строки реалізації Програми:	2009-2011 роки.
Джерела фінансування	Міський бюджет м. Харкова. Інші джерела фінансування, не заборонені законодавством України.
Обсяги фінансування	Обсяг коштів на кожний окремий рік розглядається у встановленому чинним законодавством порядку.
Очікувані кінцеві результати реалізації Програми	<ul style="list-style-type: none"> • створення єдиної системи харчування; • забезпечення безкоштовним харчуванням учнів 1-4-х класів та учнів 1-х класів безкоштовним харчуванням молоком; • створення умов, що сприяють зміцненню здоров'я школярів, їх гармонійному розвитку; • збільшення кількості учнів, охоплених гарячим харчуванням; • забезпечення якісним харчуванням учнів пільгових категорій (відповідно до чинного законодавства); • поліпшення якості харчування школярів; • формування навичок правильного та здорового харчування; • впровадження нових технологій в організації харчування.

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Міська Програма «Шкільне харчування» на 2009-2011 роки (далі Програма) розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про охорону дитинства».

Найважливішими компонентами розвитку особистості дитини є її фізичне, психічне та духовне здоров'я, стан якого визначається впливом на нього усього комплексу соціально-економічних, екологічних і духовних факторів. У контексті формування гармонійно розвиненої особистості постає питання створення умов для збереження здоров'я дітей, їх всебічного розвитку, навчання і виховання. Одним із основних факторів впливу на здоров'я дітей є забезпечення їх повноцінним і раціональним харчуванням.

Державою гарантується забезпечення харчування учнів 1-4-х класів та дітей, пільгових категорій, тому організація харчування дітей у загальноосвітніх навчальних закладах належить до пріоритетних завдань міської влади.

Управління освіти Харківської міської ради забезпечує координацію процесу організації харчування, контроль за харчовими нормами і якістю продукції, яка надходить до шкільних їдалень, організацію безоплатного харчування учнів, дітей пільгових категорій відповідно до ст. 5 Закону України «Про охорону дитинства» та дітей, які за станом здоров'я потребують дієтичного харчування.

За результатами проведених у 2008-2009 навчальному році поглиблених профілактичних медичних оглядів у 69034 дітей виявлені відхилення у стані здоров'я, що складає 66,9% від загальної кількості оглянутих. Основними причинами, що призвели до формування у дітей патології є порушення рухового та зорового режиму, негативний вплив суспільних та соціальних факторів, недотримання режиму харчування та невідповідність їжі віковим потребам дитини.

З 2005 року в загальноосвітніх навчальних закладах комунальної власності міста безкоштовним гарячим харчуванням забезпечуються учні 1-4-х класів та діти пільгових категорій.

Крім того, відповідно до рішення 35 сесії Харківської міської ради від 29.07.2009 № 177/09 здійснюється харчування молоком учнів 1-х класів загальноосвітніх навчальних закладів комунальної форми власності.

Харків – це єдине місто в Україні, де школярі 1-х класів отримують харчування молоком. Компанії «Люстдорф» і «Тетрапак», враховуючи важливість даного проекту, установили ексклюзивну ціну на продукцію.

Усі загальноосвітні навчальні заклади комунальної власності міста мають приміщення їдалень та обідні зали, в яких створені умови для організації гарячого харчування усіх школярів 1-11 класів та забезпечення їх буфетною продукцією.

У 2009 році 17 підприємств різних типів і форм власності організовують харчування учнів 180 шкіл міста Харкова комунальної форми власності, з них:

- 3 комунальних підприємства: КП «Шкільне харчування» (Держинський район), КП «Студентське» (Київський район), КП «Сігма» (Фрунзенський район).
- 9 приватних підприємств;
- 4 приватних підприємства;
- 1 товариство з обмеженою відповідальністю;

6 шкіл Держинського району та 4 школи Жовтневого району організовують харчування самостійно.

Розрізнений підхід до організації харчування з боку організаторів харчування, завищена ціна на продукти харчування не дають змоги у повному

обсязі виконати натуральні норми харчування, забезпечити повноцінне харчування учнів продуктами високої якості.

Тому першочерговим завданням є створення єдиної системи організації харчування, яка дозволить удосконалити діючу систему організації харчування, зменшити ціну на продукти харчування (за рахунок обсягів закупівель), і за рахунок цього збільшити виконання натуральних норм, поліпшити контроль за якістю сировини й готової продукції, а також дасть змогу впровадити єдине циклічне меню у всіх школах міста, і, водночас, забезпечить ефективне і прозоре використання бюджетних коштів.

Єдина система організації харчування передбачає наявність єдиного організатора харчування в усіх загальноосвітніх навчальних закладах комунальної власності м. Харкова – комунального підприємства «Комбінат дитячого харчування» – створеного з цією метою рішенням 37 сесії Харківської міської ради 5 скликання від 21.10.2009 №249/09 «Про створення комунального підприємства «Комбінат дитячого харчування», підконтрольного і підзвітного Органу управління, яким за зазначеним рішенням міської ради є управління освіти Департаменту з гуманітарних питань Харківської міської ради.

Розробка Програми обумовлена необхідністю створення умов для організації повноцінного і якісного харчування школярів.

3. МЕТА ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ

Основна мета Програми - це створення умов для збереження здоров'я дітей, підвищення рівня організації харчування, забезпечення школярів раціональним і якісним харчуванням, впровадження нових технологій приготування їжі й форм обслуговування учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Основними завданнями Програми є:

- створення єдиної системи харчування;
- удосконалення управління системою організації харчування, оптимізації витрат на її функціонування;
- створення умов для повноцінного харчування учнів;
- збільшення кількості учнів, охоплених гарячим;
- забезпечення гарячим харчуванням дітей пільгових категорій.

Реалізація Програми дасть змогу:

- забезпечити безкоштовним харчуванням учнів 1-4-х класів та додатковим харчуванням молоком учнів 1-х класів;
- збільшити кількість учнів, які охоплені харчуванням;
- забезпечити якісним харчуванням дітей пільгових категорій;
- сформуванню навички правильного та здорового харчування;
- надати збалансоване харчування відповідно до віку і стану здоров'я дітей, урізноманітнити раціон харчування;
- поліпшити контроль за якістю сировини й готової продукції;
- змінити підходи до організації харчування через створення гнучкої системи харчування;
- забезпечити раціональне та ефективне використання бюджетних коштів.

Доцільність створення даної Програми обумовлена:

- турботою про збереження та поліпшення стану здоров'я дітей;
- необхідністю створення умов для організації повноцінного і якісного харчування як важливої складової для розвитку дитячого організму;
- впровадженням єдиного циклічного меню у всіх школах міста;
- створенням єдиної системи організації харчування, яка забезпечить раціональне, ефективне і прозоре використання бюджетних коштів.

4. ОСНОВНІ ЗАХОДИ ПРОГРАМИ

№ п/п	Заходи	Джерела фінансування	Виконавці	Термін виконання
1.Організаційно – методичне забезпечення				
1.1	Створення єдиної системи організації харчування у загальноосвітніх навчальних закладах		Управління освіти Департаменту з гуманітарних питань Харківської міської ради, районні управління освіти, загальноосвітні навчальні заклади м. Харкова	2010
1.2	Оформлення інформаційних куточків для учнів та батьків щодо харчування дітей		Районні управління освіти, загальноосвітні навчальні заклади м. Харкова	2010-2011
1.3	Складання та оновлення бази даних дітей, які потребують безкоштовного та дієтичного харчування		Районні управління освіти, загальноосвітні навчальні заклади м. Харкова	2010-2011
1.4	Залучення працівників вищих навчальних закладів, медичних установ і наукових центрів до профорієнтаційної та санітарно – просвітницької роботи зі школярами щодо правильного харчування		Управління освіти Департаменту з гуманітарних питань Харківської міської ради, управління охорони здоров'я Департаменту охорони здоров'я та соціальних питань Харківської міської ради, районні управління освіти	2010-2011
1.5	Організація та проведення нарад, семінарів, виховних заходів щодо формування здорового способу життя		Управління освіти Департаменту з гуманітарних питань Харківської міської ради, районні управління освіти, загальноосвітні навчальні заклади м. Харкова	2010-2011

1.6	Залучення педагогічних працівників до розробки науково-дослідницьких учнівських робіт та учнівських проектів з проблем раціонального та збалансованого харчування		Управління освіти Департаменту з гуманітарних питань Харківської міської ради, районні управління освіти, загальноосвітні навчальні заклади м. Харкова	2010-2011
1.7	Проведення секційних засідань у рамках педагогічної конференції з проблем здорового способу життя за участю науковців, представників медичних установ та санітарно-епідемічної служби		Управління освіти Департаменту з гуманітарних питань Харківської міської ради, управління охорони здоров'я Департаменту охорони здоров'я та соціальних питань Харківської міської ради, районні управління освіти, загальноосвітні навчальні заклади м. Харкова.	Серпень 2010

2. Організація харчування у загальноосвітніх навчальних закладах комунальної власності м. Харкова

2.1	Надання фінансової підтримки КП «Комбінат дитячого харчування»	Міський бюджет м. Харкова	Управління освіти Департаменту з гуманітарних питань Харківської міської ради	2009-2011
2.2	Забезпечення безкоштовним харчуванням: - дітей та учнів пільгових категорій; - дітей, які виховуються у дошкільних підрозділах у складі навчально-виховних комплексів (50% від вартості харчування на день); - школярів 1-4 класів; - молоком учнів 1-х класів.	Міський бюджет м. Харкова	Управління освіти Департаменту з гуманітарних питань Харківської міської ради, КП «Комбінат дитячого харчування»	2010-2011
2.3	Організація раціонального харчування з урахуванням віку і стану здоров'я учнів 5-11 класів		Районні управління освіти, загальноосвітні навчальні заклади м. Харкова, КП	2010-2011

			«Комбінат дитячого харчування»	
2.4	Організація дієтичного харчування для дітей, які його потребують		Районні управління освіти, загальноосвітні навчальні заклади м. Харкова, КП «Комбінат дитячого харчування»	2010-2011
2.5	Організація харчування дітей у таборах відпочинку при закладах освіти міста		Районні управління освіти, загальноосвітні навчальні заклади м. Харкова, КП «Комбінат дитячого харчування»	2010-2011
2.6	Дотримання санітарно-гігієнічних норм щодо організації харчування, оптимального режиму роботи їдалень		Районні управління освіти, загальноосвітні навчальні заклади м. Харкова, КП «Комбінат дитячого харчування»	2010-2011
2.7	Проведення тематичних перевірок щодо організації харчування у загальноосвітніх навчальних закладах, здійснення громадського контролю за роботою їдалень		Управління освіти Департаменту з гуманітарних питань Харківської міської ради, районні управління освіти, загальноосвітні навчальні заклади м. Харкова, органи самоврядування	2010-2011

3. Підвищення якості харчування учнів

3.1	Розширення асортименту страв, буфетної продукції		Районні управління освіти, загальноосвітні навчальні заклади м. Харкова, КП «Комбінат дитячого харчування»	2010-2011
3.2	Розробка циклічного меню з використанням норм згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 22.11.04 №1591 «Про затвердження норм харчуван-		Управління освіти Департаменту з гуманітарних питань Харківської міської ради, КП «Комбінат	2010-2011

	ня у навчальних та оздоровчих закладах” та продуктів підвищеної харчової і біологічної цінності		дитячого харчування»	
3.3	Забезпечення С-вітамінізації харчування		Районні управління освіти, загальноосвітні навчальні заклади м. Харкова, КП «Комбінат дитячого харчування»	Постійно
3.4	Контроль за якістю та безпекою, дотриманням термінів, умов зберігання та реалізації продуктів, за поставкою продуктів харчування безпосередньо від товаровиробників з наявністю сертифікатів відповідності, посвідчень про якість і ветеринарних супровідних документів		Управління освіти Департаменту з гуманітарних питань Харківської міської ради, районні управління освіти, загальноосвітні навчальні заклади м. Харкова, КП «Комбінат дитячого харчування»	Постійно
3.5	Організація навчання та удосконалення професійної майстерності персоналу з питань виробництва та використання у харчуванні дітей продуктів і кулінарних виробів підвищеної харчової та біологічної цінності		КП «Комбінат дитячого харчування»	2010-2011
3.6	Організація конкурсів “На кращу шкільну їдальню”, “На кращого кухаря”		Управління освіти Департаменту з гуманітарних питань Харківської міської ради, районні управління освіти, КП «Комбінат дитячого харчування»	Щорічно Січень-травень
3.7	Організація роботи щодо підготовки шкільних їдалень до початку нового навчального року		Управління освіти Департаменту з гуманітарних питань Харківської міської ради, районні управління освіти, КП «Комбінат дитячого харчування» загальноосвітні навчальні заклади м. Харкова	Щорічно до 15 серпня

5. ФІНАНСОВЕ ТА РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМИ

Фінансування Програми здійснюється з міського бюджету м. Харкова відповідно до кошторису, після затвердження його рішенням сесії Харківської міської ради в межах бюджетних асигнувань, а також за рахунок інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

Кошти міського бюджету використовуються для забезпечення організації харчування у загальноосвітніх навчальних закладах комунальної власності м. Харкова, а саме: безкоштовне одноразове харчування учнів 1-4 класів, безкоштовне харчування молоком учнів 1-х класів, харчування дітей та учнів пільгових категорій в обсязі 100% від вартості харчування на день та дітей, які виховуються у дошкільних підрозділах у складі навчально-виховних комплексів, в обсязі 50% від вартості харчування на день. Використання коштів здійснюється шляхом перерахування бюджетних коштів одержувачу цих коштів комунальному підприємству «Комбінат дитячого харчування», створеному рішенням 37 сесії Харківської міської ради 5 скликання від 21.10.2009 №249/09 «Про створення комунального підприємства «Комбінат дитячого харчування». Бюджетні кошти перераховуються згідно з Положенням про порядок одержання бюджетних коштів комунальним підприємством «Комбінат дитячого харчування» на організацію харчування учнів загальноосвітніх навчальних закладів комунальної власності м. Харкова.

6. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Реалізація основних завдань Програми забезпечить:

- створення умов, що сприяють зміцненню здоров'я школярів, їх гармонійному розвитку;
- забезпечення якісного та збалансованого харчування школярів;
- організація харчування учнів пільгових категорій (відповідно до чинного законодавства);
- забезпечення безкоштовним харчуванням школярів 1-4-х класів та харчуванням молоком учнів 1-х класів;
- збільшення кількості учнів, охоплених гарячим харчуванням;
- формування навичок правильного та здорового харчування;
- створення централізованої системи харчування;
- змінення підходу до організації харчування через створення єдиної гнучкої системи харчування;
- використання бюджетних коштів раціонально і ефективно.

7. УПРАВЛІННЯ ПРОГРАМОЮ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ЇЇ ВИКОНАННЯМ

Організація виконання Програми покладається на управління освіти Департаменту з гуманітарних питань Харківської міської ради. Контроль за виконанням Програми здійснює Харківська міська рада.

Контроль за ходом реалізації Програми здійснюється постійними комісіями Харківської міської ради з гуманітарних питань (освіта, культура, духовність, молодіжна політика та спорт), з промисловості, економічного розвитку та власності, громадськими організаціями.

Управління освіти Департаменту з гуманітарних питань Харківської міської ради забезпечує в установленому порядку повне та якісне виконання заходів Програми та щорічно до 20 грудня поточного року інформує постійну комісію Харківської міської ради з гуманітарних питань про хід її виконання.

**Заступник директора Департаменту
з гуманітарних питань -
начальник управління освіти**

О.І. Деменко